

**DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**TARİHSEL ALANLARDA
SÖZLÜ TARİH BİLGİSİNE DAYALI KENTSEL
TASARIM KRİTERLERİNİN OLUŞTURULMASI;
KEMERALTI ANAFARTALAR CADDESİ (İZMİR)**

Göksel KÖKSOY KARPAT

Ekim, 2009

İZMİR

İÇİNDEKİLER

Sayfa

YÜKSEK LİSANS TEZİ SINAV SONUÇ FORMU.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT.....	v

BÖLÜM BİR - GİRİŞ..... 1

1.1 Alanın Belirlenmesi ve Projenin Amacı	3
---	---

1.2 Projenin Kapsamı ve Yöntemi	5
---------------------------------------	---

BÖLÜM İKİ - TARİH VE TASARIM ÜZERİNE KAVRAMSAL

YAKLAŞIMLAR

2.1 Tarih Yazımında Yöntem Sorunu	10
2.1.1 Bilimsel Tarih Yaklaşımı	13
2.1.2 Sözlü Tarih Yaklaşımı	14
2.1.2.1 Sözlü Tarihin Ortaya Çıkışı.....	14
2.1.2.2 Sözlü Tarih Anlatımında Mekan.....	15
2.1.2.3 Sözlü Tarih ve Etik Tartışmaları.....	17
2.2 Zaman ve Mekan Sentezi Olarak Kentsel Tasarım.....	18
2.3 Tarihsel Değere Sahip Alanlarda Mekana İlişkin Bilgiyi Yorumlayarak Tasarıma Yaklaşmak.....	19
2.4 Nesne Tasarımından Algı Referanslarının Tasarımına Yeni Bir Yöntem Önerisi.....	21
2.4.1 Sözlü Tarih Görüşmeleri.....	22
2.4.2 Algı-İmge Süzgeci.....	23
2.4.3 Hatırlanma Parametrelerinin Ortaya Konması.....	24
2.4.4 Bellek Haritaları.....	25
2.4.5 Hatırlanma Nedenlerinin Ortaya Konması.....	25
2.4.6 Mekana Müdahale Önceliklerinin Tanımlanması.....	26

2.4.7 Algı Referanslarının Tasarımı.....	26
--	----

BÖLÜM ÜÇ - ANAFARTALAR CADDESİNDE TOPLUMSAL HAFIZANIN REFERANS VERDİĞİ MEKANLAR; BİLİMSEL TARİH ARAŞTIRMASI.28

3.1 Tarihsel Süreç İçerisinde İzmir ve Kemeraltı'nı belirleyen Unsurlar.....	29
3.2 Anafartalar Caddesi'nin Öyküsü.....	56
3.2.1 Hükümet Konağı.....	58
3.2.2 Hacı Ali Paşa Han.....	61
3.2.3 Ragıppaşa Han.....	63
3.2.4 Hacı Sadullah Han.....	65
3.2.5 Hacı Hasan Paşa Han (Şükran Oteli).....	67
3.2.6 Gaffarzade Han.....	69
3.2.7 Kemeraltı Camisi.....	71
3.2.8 Küçük Barut Han (Meserret Oteli).....	72
3.2.9 Ekmekçi başı Han.....	75
3.2.10 Hacı Bey Han.....	76
3.2.11 Evliyazade Han.....	78
3.2.12 Ankara Palas Oteli.....	79
3.3 Literatür Kaynaklarının Sistematizasyonu ve Atıf Haritaları.....	81

BÖLÜM DÖRT - ANAFARTALAR CADDESİNDE BİREYSEL HAFIZANIN REFERANS VERDİĞİ MEKANLAR; SÖZLÜ TARİH ARAŞTIRMASI..... 91

4.1 Sözlü Tarih Anlatıları ve Bireysel Bellek Haritaları.....	91
4.1.1 Cavit Aksel.....	91
4.1.2 Levent Bimen.....	102
4.1.3 Ahmet ve Ayşe Cantekin.....	145
4.1.4 İlhan Çelikkaya.....	156
4.1.5 İsmail Gelgeç.....	165
4.1.6 Refik Girgin.....	171
4.1.7 Burhan Karpat.....	181

4.1.8 Gazanfer Karpaz	195
4.1.9 Sancar Maruflu	208
4.1.10 Rafael- Hayim Palombo	224
4.1.11 Edip Ően	234
4.1.12 Aybala Yentürk	243

BÖLÜM BEŐ - BİLİMSEL TARİH VE SÖZLÜ TARİH

ARAŐTIRMALARININ SENTEZİ	251
5.1 Bellek/Atıf Haritalarının Hatırlanma Parametreleri	253
5.2 Literatürde En Çok ve En Güçlü Atıf Yapılan Mekanların Dağılımı	256
5.3 Sözlü Tarih Anlatılatında En Çok ve En Güçlü Atıf Yapılan Mekanların Dağılımı	263
5.4 Mekansal- Fonksiyonel- Algısal Koridorlar	273
5.5 Mekana Müdahale Önceliklerinin Tanımlanması	275
5.5.1 Çevresel Kararlara İlişkin Müdahale Öncelikleri	276
5.5.2 Çalışma Alanına İlişkin Müdahale Öncelikleri	280
5.5.3 Sosyal Kültürel Hedeflere İlişkin Müdahale Öncelikleri	283
5.5.4 Ulaşım Hedeflerine İlişkin Müdahale Öncelikleri	285

BÖLÜM ALTI - ÇIKARSAMALAR

6.1 Koruma Alanlarında Bilgiye Dayalı Tasarım Kriterleri OluŐturmak	287
6.1.1 Kentsel Mekanın Neden Hatırlandığını ve Gelecekte Nasıl Hatırlanabileceğini KeŐfetmek	288
6.1.2 Mikro Düzeyden Gelen Bilginin Önemi	290
6.1.3 Mikro Bilginin Tasarım Kriterleri Seçimindeki Önceliđi	291
6.1.4 Bilgi Paylaşımının Kamu Bilincinin Arttırılmasındaki Rolü	291
6.2 Bilgi Temelli Öncelikler Doğrultusunda Kentsel Tasarımı Yeniden Tarif Etmek	293

KAYNAKLAR

EKLER